

"מחנאות היא החלק המענג ביותר בחיי הצופים: החיים בחיק הטבע, השהייה במרחביה הפתוחים, בינות גבעות ועצים וציפורים ושאר בעלי החיים, בקרבת הים והנהרות – הנה זה עונג גדול. כשביתך הקטן מותקן מיריעות בד, ואתה מבשל לעצמך ולומד להכיר את הטבע, חיים אלה יעוררו בך שמחה ובריאות ואושר שלא יהיו לך לעולם בין בתי האבן ועשן העיר. גם טיול העוקר אותך מן הבית, ומזמן לפניך מרחבים חדשים, עשוי להעניק לך חוויה גדולה. המסע בטבע מחזק ומחשל, עד שלא יהיו נחשבים בעיניך הרוחות והגשמים, חום קור ושום פגע רע. חסינות זו תעמוד לך, שלא להירתע מפגעים רעים ותהנה מהחיים בבת צחוק, בידיעה טובה, שבסופו של דבר ידך תהיה על העליונה. מובן מאליו, כדי להתענג באמת על מחנאות ועל סיורים בחיק הטבע צריך שתדע איך עושים דברים אלה כהלכה. צריך שתדע, איך נוטים אוהל. איך אתה מקים מחסה לעצמך. תדע, איך עורכים מדורה ומעלים בה אש, ואיך מבשלים מזונות... יש רק מעט בני אדם הלומדים דברים אלה."

(באדן פאואל, מתוך ספרו "צופיות לבני הנעורים")

יום צופה – המסע בצופים

יום הצופה הוא היום בו מסתיימת שנת דרגה (שנה צופית) ומתחילה חדשה, ובו מקבלים החניכים את סמל הדרגה החדש, היום הינו הזדמנות טובה ליצור שיא בפעילות הצופית המעשית כמו גם בפעילות החינוכית בכלל. יום הצופה הוא היום בו החניכים עוברים מבחנים על מיומנויות צופיות שלמדו במהלך השנה הצופית ובסיומו יש מבחן מסכם וטקס חגיגי לקבלת דרגה.

במהלך השנה הצופית ימלאו החניכים את כרטיס הדרגה השנתי שלהם. תפקידו המשמעותי ביותר הוא להמחיש לחניכים את התהליך החינוכי שבו הם נמצאים. על מנת שהכרטיס ימלא תפקידו ביעילות הרבה ביותר חשוב לתת אותו לחניכים מוקדם ככל האפשר בתחילת שנת הפעילות, שיהיה בידם במהלך כל השנה והם יהיו אחראים לעקוב אחר ביצוע ולימוד המיומנויות, לדאוג שייחתם בכל פעולה שלמדו בה מיומנות צופית חדשה ואפילו ליזום לימוד עצמי של חלק מהנושאים. חשוב לזכור השנה הצופית אינה זהה לשנת פעילות, החניך צריך לשמור את כרטיס הדרגה שלו מיום צופה ליום צופה. לכן מומלץ שכבר בתחילת שנת הפעילות כאשר מחלקים לחניכים החדשים את הכרטיס דרגה, יבקש המדריך מהחניכים הותיקים להביא את הכרטיס שלהם. (אפשר לתת לאחד החניכים להסביר על הכרטיס, משמעותו וכד')

חשוב לזכור כי הן הסמל והן כרטיס הדרגה הנם אמצעים בלבד ואסור לנו להפכם למטרה, שלשם השגתה אנו עורכים "מרתון צופיות" שבועיים לפני יום הצופה ולא עוסקים יותר בצופיות מעשית. במסלול השני לכל שכבה יש פעולת תוכן אחת העוסקת בסמל הדרגה ומעבר הדרגה של אותה שנה.

ישנן מספר נקודות חשובות להתייחסות בתהליך לקראת יום הצופה וביום עצמו:

1. אתגר צופי לחניך.
2. מבחני מעבר הדרגה.
3. טקסיות וסמליות.

החניכים בכיתות ד'-ח' עוברים מעברי דרגה שונים:

שכבה	שם	מעבר הדרגה	הדרגה
ד'	עופרים	הכרזת העופר	דרגת ניצן
ה'	נחשונים	קפיצת נחשון (קפיצה מעל אש)	דרגה ג'
ו'	משוטטים	קפיצת חלון	דרגה ב'
ז'	חותרים	הליכת זיקית	דרגה א'
ח'	מבטיחים	ת"ס	דרגת צופה
ט- סוללים	התנסות הקמת טקס אש – תכנון ובניית טקס אש שבטי.		

הצעת לו"ז ופעילות – יום צופה

יום הצופה כאמור הוא יום השיא בו מסתיימת שנת דרגה ומתחילה חדשה, ובו מקבלים החניכים את סמל הדרגה החדש. במהלך היום החניכים עוברים מבחנים על המיומנויות הצופיות שלמדו לאורך השנה הצופית ובסיומו יש טקס חגיגי לקבלת דרגה.

רצוי כי כל החניכים יצאו ליומיים של פעילות ושהיא תבוצע במתכונת קבוצתית על מנת ליצור אווירה אינטימית של פשטות, גיבוש ואחוה קבוצתית. כל החניכים יבחנו כקבוצה על המיומנויות. הדבר יפתח ויגבש את הקבוצה. כולם ידרשו לעבור ביחד את המבחנים והאתגרים, יעזרו אחד לשני וילמדו אחד את השני למען ההצלחה של כולם – "אחד בשביל כולם וכולם בשביל אחד".

על כל הלו"ז והפעילויות שבו להתכתב עם המיומנויות והחוויות שנלמדו במהלך השנה. לדוגמא: הבישול בארוחת הערב יהיה מותאם למיומנויות והחוויות שנלמדו, בשכבת ז' למשל יוכלו החניכים לבנות תנור בוך.

מבחנים:

את המבחנים מומלץ להעביר כחלק מהפעילויות והתכנים שעוברים החניכים במהלך היום ולא כמבחן נפרד של שאלות ותשובות, בו החניך מגיע למדריך/ רשג"ד ומדגים כיצד הוא עושה כפיתה מרובעת או קשר שטוח, דבר שהוא יכול לעשות בחדר בשבט. ישנה חשיבות רבה לניצול השטח והטבע לחוויה של החניך והפיכת המבחן למשמעותי וחוייתי.

לדוגמא: חניכי ה' צריכים להבחן בין היתר על מיומנויות: ת"ג בצצ"ת, הסוואה, כפיתה מוצלבת, חיבור שטוח, תקיעת יתד, הקמת אוהל סיירים. פעילויות לדוגמא דרכם ניתן לבחון את המיומנויות הנ"ל: א"ש לילה (הסוואה, ת"ג בצצ"ת) בניית מאהל קבוצתי (אוהל סיירים, תקיעת יתד) תחרות בנייה מהירה (כפיתות וקשרים) בישול אשר יעשה על מדורות וכירות שהם חלק מהמיומנויות שרכשו ועוד.

המיומנויות עליהם נבחנים החניכים הן המיומנויות הנרכשות במהלך השנה הצופית, ז"א בין יום צופה ליום צופה. לדוגמא חניכי ו' צריכים להבחן על המיומנויות של מסלולים 3-5 משנת הפעילות של ה' ומסלולים 1-2 משנת הפעילות הנוכחית וכך בכל הגילאים.

הצעה ללו"ז של יומיים:

יום שישי:

- בניית מאהל קבוצתי הכולל מתקני מחנה ומתקני מטבח ובישול, בהתאם למיומנויות שרכשו.
- ארוחת ערב – בישול קבוצתי.
- פעילות לילית התואמת את גיל החניכים והמיומנויות שהם רכשו. (א"ש לילה, תצפית כוכבים, חיפוש עקבות בעלי חיים, הסוואה, פעילויות סביב המדורה)

יום שבת:

- ארוחת בוקר: הכנה עצמאית של החניכים.
- פעילויות צופיות הקשורות לחוויות ומיומנויות שרכשו במהלך השנה הצופית. חשוב שהפעילויות יכילו מיומנויות שהחניכים מכירים אך עם זאת יהיו מאתגרות עבורם.
- ארוחת צהריים: בישול קבוצתי
- אימון על מבחן מעבר הדרגה. (במתחם הגדודי יבנו החניכים את המעבר דרגה שלהם ויתאמנו עליו לקראת הטקס)
- טקס גדודי עם ההורים בו כל חניך יבצע את מעבר הדרגה הרלוונטי.
- התכנסות לטקס אש שבטי.

הדרגות הצופיות:

"כדי להיות צופה, עליך להצטרף לקבוצת צופים, או גוד צופים שבסביבתך, ולהביא הסכמה מפורשת בכתב מהוריך. בטרם תהיה לצופה, עליך לעמוד במבחן הטירון. זה מבחן פשוט, המכוון להוכיח, שאתה ראוי לצופיות ומתכוון להתמיד בה. המבחן הזה אינו קשה כלל. כשתשביע את רצונו של ראש הגדוד, האחראי לגדודך, ביכולתך למלא כיאות אחר כל הדברים הנדרשים, תוכל להתקבל כצופה ולהיות ראוי לשאת את סמל הטירון." (באדן פאוואל, מתוך ספרו "צופיות לבני הנעורים")

הדרגות הן סמל להתקדמות החניך בידיעת המיומנויות הצופיות. בהיותן סמל, חשוב שמבחן מעבר הדרגה והטקס יהיו רגעים משמעותיים עבור החניך. הדרגות כולן מוקפות בחבל על מנת להדגיש את הצופיות המאחדת את כולם - מדרגת ניצן ועד דרגת צופה. ישנה התפתחות הדרגתית כאשר בכל שנה זוכה החניך בחלק אחר מן השלם - סמל הסתדרות הצופים העבריים המהווה את דרגת הצופה. כמו הסמל כך גם הידע הצופי של החניך מתחבר מחלקים שונים אותם רוכש בכל שנה עד להשלמת הידע הצופי שלו.

את הדרגות עונדים על כיס שמעל של חולצת החאקי. מומלץ לתת לחניך לתפור את הדרגה בעצמו באחת הפעולות לאחר יום הדרגה ובכך ללמד אותו מיומנויות נוספות

דרגת ניצן - ד'

ניצן- נבט צעיר וחדש בדומה לחניכי כיתה ד' שהם צעירים וחדשים בתנועה. על דרגת הניצן מופיע ציור העופר, שכן חניכי ד' הנם עופרים - צעירי השבט.

מתוך הספר "צופיות- שיטת חינוך לנוער" (מפי יוסף בר"ש מיוחס) - זוהי גישה המותאמת לאישיותו וגילו של הילד. הילד בגיל זה אינו מסוגל לאותה מידת עצמאות הנדרשת מצופה. תהיה בכך משום שגיאה לעורר בו ביטחון עצמי מופרז קודם זמנו.

דרגת ניצן
שכבת ד'

בתארו את ההבדל בין הצופה והעופר אומר באדן פאוואל: "הילד הגדול יותר מלא פולחן גיבורים, והוא כולו תשוקה לפעול מתוך חבורה בהדרכת מנהיג מוכשר; ואילו הילד הרך, מרוכז עדיין בעצמו והוא מרגיש לראשונה שמסוגל לעשות דברים בעצמו; אולם ברגע שהוא מצליח לעשות צעד כלשהו, הריהו נוטה להתפאר ביכולותו."

בהתאם לכך תהיה המשמעת בעדת העופרים שונה מבגדוד הצופים. ראש הגדוד בקרב החניכים נוהג בחניכיו כאח בוגר, הנותן להם מידה גדולה של חופש והוא מכוננם, מדריכם ומייעצם. לעומת זאת, תפקידו של ראש "עדת העופרים" הוגדר כ"עריץ טוב לב", המכתיב לילדים מה עליהם לעשות, אך מתוך הבנה וחיבה.

מעבר הדרגה: הכרזת העופר

הצהרת העופרים:

העופרים מתחבאים במקומות סתר שונים סביב לשטח המפקד. זהו מבחנם הראשון. מי שיראה או יישמע ע"י מרכז השבט/הרשג"ד ייפסל ולא יוכל להצהיר. מרכז השבט קורא לכל השכב"ג ליצור מעגל באמצע רחבת המפקד ונותן את האות.

הרשג"ד (הצבי הגדול) הנמצא באמצע המעגל קורא: "עופרים" וכל העופרים יוצאים ממקומות המחבוא שלהם. העופרים קוראים "הננו" ורצים לתוך רחבת המפקד ופורצים את מעגל המדריכים. זהו מבחנם השני, להצליח לפרוץ.

פרצו העופרים והם מסתדרים במעגל ועוברים לכריעת העופר – ישיבת צפרדע שידיהם מצדיעות את הצדעת העופר נמצאות בין רגליהם. והרשג"ד ממשיך: עופרים – עם של"ח ("עשו מה שביכולתכם למלא את חובתכם"). והעופרים תוך כדי התרוממות איטית ועמידת דום כשהם מצדיעים את הצדעת העופר בשתי הידיים עונים: נכ"ן, נכ"ן, נכ"ן (בלשון הסתר- ניטיב ככל שנוכל).

הרשג"ד: עופרים שמעו!

העופרים: נעשה ונשמע.

הרשג"ד: היודעים אתם את חוקת העדה ומנהגיה?

העופרים: יודעים אנו

הרשג"ד: חוקת העופרים מה היא?

העופרים: העופר נשמע ומקיים, העופר עזר ומועיל.

הרשג"ד: הנכונים אתם להצהיר בפנינו?

העופרים: נכונים אנו בלב שלם.

הרשג"ד: הצהירו!

העופרים: "הנני נכון למלא את חוקת העופרים, לעשות מעשה טוב בכל יום ולעזור במיוחד בבית הוריי".

נוסח המנון העופר:

פזמון חחר:

נשמע ונעשה

נשמע ונעשה

כי עופרים אנו ועופרות

כי עופרים אנו ועופרות

לצבי נשמע

בכל עת ובכל ובכל שעה

כי עופרים אנו ועופרות

כי עופרים אנו ועופרות

ברוחנו נשלוט

כצבאים וכאיילות

כי עופרים אנו ועופרות

כי עופרים אנו ועופרות

בסיום השיר חחרים העופרים לשלשות ומקבלים:

1. סמל דרגת ניצן לענידה על כיס שמאל.
2. סיכת עופר ממתכת לענידה על דש החולצה מצד שמאל.

דרגה ג' – שכבת ה'

על דרגה זו מופיע ציור עלי החבצלת. על דרגה זו מופיע ציור עלי החבצלת ועלי התאנה. עלי החבצלת הוא סמל צופי הבנים העולמי boy scouts. הצופה מכה שורש בכל מקום, כמו עלי החבצלת.

דרגה ג'
שכבת ה'

החבצלת מסמלת את שלושת חלקי ההבטחה (אותה יעברו בכיתה ח'):

1. למלא חובתי לעמי ומולדתי.

2. לעזור לזולת בכל עת.

3. לקיים את חוקה הצופה (היא 10 מידות הצופה).

עלי התאנה- זהו סמל צופי הבנות העולמי girl scouts ומסמל את הקשר לצופות בכל עולם.

ציור זה החלק הראשון בסמל הסתדרות

הצופים. החניכים המקבלים את הדרגה הם חניכי שכבת "נחשונים" כיתות ה'.

הדרגה מראה על ידיעה של חלק בצופיות המעשית, קבלת הכשרה צופית חלקית.

מעבר הדרגה: קפיצת נחשון – קפיצה מעל נחש אש.

ע"פ מסורת חז"ל נחשון בן עמינדב היה הראשון שקפץ לים סוף ביציאת מצרים, עוד לפני שהים נקרע לשניים. ולכן מעבר הדרגה של כיתה ה' נקרא "קפיצה נחשונית" המבטאת אומץ לב וראשוניות.

דרגה ב' – שכבת ו'

על דרגה זו מופיע ציור של מגן דוד. חלק זה מסמל את מידת הצופה "הצופה נאמן לעמו, לארצו, למדינתו ולשפתו".

ציור זה הוא חלק נוסף בסמל הסתדרות הצופים. החניכים המקבלים את הדרגה הם חניכי שכבת "משוטטים", כיתות ו'.

הדרגה מראה על קבלת הכשרה צופית נוספת על זו שקיבלו קודם לכן.

דרגה ב'
שכבת ו'

מעבר הדרגה: מעבר חלון

הנחיות בנייה: יש לוודא כי המתקן מותאם לגובה החניכים ולאורך זרועותיהם. אם האורך בין הקורה העליונה של החלון לקורה התחתונה שלו גדול מהמרחק בין מותן החניך לקצה ידו (כשהיא מונפת למעלה) יהיה קשה לבצע מעבר מבוקר (ראו בהמשך). לבנייה נכונה יש להיעזר בחניך שגובהו ביחס לחברי הקבוצה הוא ממוצע ומטה, ולבקשו לעמוד כשידו מונפת אל על. גובה שורש כף ידו יהיה בגובה הקורה העליונה במתקן, וגובה מותנו יהיה גובה הקורה התחתונה. ניתן לכפות בין שני עצים סמוכים או בין שתי סנדודת עומדות תוך יצירת מסגרת, אותה מעגנים לקרקע בעזרת ארבעה מעגנים.

מהלך ההתמחות: לפני שמלמדים את החניכים את אופן המעבר, מציגים בפני החניכים את המתקן כאתגר, ומבקשים מהם לחשוב ולהציע דרך לעבור את החלון באופן היעיל, הבטוח והמהיר ביותר. יש לתת להם את הזמן לחשוב ולנסות את רעיונותיהם תוך כדי עמידה על כך, שכל שלושת התנאים שהצבתם מתקיימים. כדאי לבחון היטב את הצעות החניכים. כדאי לבחון היטב את הצעות החניכים. ייתכן שיגיעו בעצמם לדרך המקובלת של מעבר חלון, וייתכן שיציעו דרכים אחרות העומדות בתנאים המוצגים, ועל כן הנן טובות לא פחות ואולי אף יותר.

לאחר מכן מציגים להם את הדרך המקובלת למעבר חלון בשתי האפשרויות:

1. קפיצת תנופה: אווזים את הקורה העליונה בשתי הידיים, מניפים את הרגליים וקופצים לצד השני של החלון, ועוזבים את הקורה העליונה בזמן כדי להמשיך עם תנופת הרגליים ולנחות במרחק מן החלון.
2. מעבר מבוקר: ניגשים לחלון מצד הגוף. היד הרחוקה מהחלון אווזת בקורה העליונה, היד הקרובה אל החלון אווזת בקורה התחתונה. מניפים את הרגליים לפני ומעבירים אותן מעבר לחלון. המתקשים יכולים לעשות זאת בשלבים: באמצע הם יושבים על הקורה התחתונה ("אדן החלון").

דרגה א' – שכבת ז'

סמל הדרגה כולל בתוכו את דרגה ג' - עלי החבצלת ודרגה ב' - מגן דוד.

החניכים המקבלים את הדרגה הם חניכי

שכבת "חותרים" כיתות ז'.

דרגה א'
שכבת ז'

מעבר הדרגה: הליכת זיקית

זהו מעבר הדרגה של החניכים לכן יהיה עליהם להכיר אותו לפני יום

הצופה ולתרגל את המיומנות.

תחילה על החניכים למתוח חבל סיירים בין שני עצים בעזרת בלוק נהגים.

הליכת זיקית היא הליכה הפוכה כאשר יש ללפות בעזרת הרגליים את החבל ולהחזיק את החבל בשתי ידיים. ההתקדמות נעשית תוך תנועת יד ורגל נגדיות ובמשיכת הגוף.

ציוד: חבל סיירים, סנדינה.

דרגת צופה – שכבת ח'

מוענקת במעברי דרגה של כיתה ח'. הדרגה הינה הסמל המלא של הסתדרות הצופים העברים, כולל הסיסמא "היה נכון", ומסמלת את השלמת רכישת הידע הצופי הבסיסי על ידי החניך, כפי שהסמל הושלם מחלקיו.

דרגת צופה

מעבר הדרגה: תרגילי סדר

תרגילי סדר, או כפי שאנו רגילים לכנותם – ת"ס, הם מקצוע צופי בו משתמש כל מדריך ורשג"ד בתנועת הצופים. אנו משתמשים בת"ס כדי לסדר קבוצה, לארגן מסדר או להפגין עוצמה, סדר ורהיטות ביצוע.

ת"ס מרגיל את חברי הקבוצה למשמעת, למילוי הוראות ולפעילות בצוות. דיוק הביצוע והאחידות הנדרשים מקנים לחברי הקבוצה רגישות לדיוק.

חלק ממסגרת הת"ס הוא הלבוש הנקי והמסודר וההופעה הנאה עקב כך מורגלים חברי הקבוצה להופעה נאה ומסודרת.

בתרגילי סדר טקסיים (תס"ט) באים לידי ביטוי רב יותר הסדר, משמעת, ציות, הופעה מסודרת, דיוק ואחוות צוות, תוך שהם מפגינים את עוצמת הקבוצה ואיכות תכונותיה.

מצורף לינק לחוברת מפורטת בנושא תרגילי סדר

<http://www.zofim.org.il/pics/center/http62.pdf>

ישיבת צוות – יום צופה (ד'-ח')

קראו את הקטע ובסופו ענו על השאלות המצורפות:

יום הצופה הוא היום בו מסתיימת שנת דרגה ומתחילה חדשה, ובו מקבלים החניכים את סמל הדרגה החדש, הינו הזדמנות טובה ליצור שיא בפעילות הצופית המעשית כמו גם בפעילות החינוכית בכלל.

יום הצופה הוא היום בו החניכים עוברים מבחנים על מיומנויות צופיות שלמדו במהלך השנה ובסיומו יש מבחן מסכם וטקס חגיגי לקבלת דרגה.

הסולם הצופי מפי יוסף בר"ש מיוחס

בכל דור ודור חייב הילד לרכוש את מקומו בחברת המבוגרים על ידי מאמץ. בקרב שבטים פרימיטיביים הדבר היה נעשה לעיתים בצורה אכזרית, הכרוכה לפעמים בסכנת נפשות. כנגד זאת החברה המודרנית – מתוך דאגה יתרה לשלומה ולבריאותו של הילד – מרחיקה אותו ממצבים ריאליים וממגע ישיר עם הטבע. במקום זה היא מעמידה לפניו מכשולים מסוג אחר, ותובעת ממנו עמידה בבחינות ובהישגים שכליים. באדן פאוואל יצא נגד הגישה האינטלקטואליסטית החד-צדדית של החברה בת זממנו. סבור היה שיש הרבה ברכה בהעמדת בן הציוויליזציה המודרנית במצבים דומים לאלה של הילד הפרימיטיבי, בניסיונות של חיים בשדה, ובפני הכורח לדאוג בכוחות עצמו לצורכי קיומו היסודיים, להכנת מצעו בלילה בשדה, להבערת אש ולהתקנת מזונותיו. דרישה זו לא רק טובה ורצויה מבחינה חינוכית, כדי לשחרר את הילד מעט מהסביבה המלאכותית שנוצרה למענו, אלא לגבי הילד עצמו זהו צורך נפשי עמוק. האדם הפרימיטיבי כאילו חי עדיין בנפשו של הילד בן התרבות המודרנית ותובע את פורקנו. על כך עמד באדן פאוול בכוח הסתכלותו העמוקה, ובכך אולי נעוץ סוד הצלחתה הגדולה של הצופיות: היא מפעילה את אחת הנימים העמוקות ביותר בטבע של הילד, שהחינוך המודרני מתעלם ממנה. עובדה זו מסבירה מדוע קיבל הנוער את הצופיות בהתלהבות כה גדולה. היא פתחה לפניו שוב את הדלת לחיי פשטות, לפרימיטיביות ולחיים בטבע, ושחררה אותו מן הכבלים המטרידים של הציוויליזציה. כאשר קמה, הופיעה הצופיות בפני הנוער והשמיעה את הסיסמה הקודמת של חזרה לחיים בתוך הטבע החופשי.

המושגים הקשורים בצופיות ניתנו בצורה ציורית וחייה המובנת לילד, בלא שיזדקק לעזרת מורה או מדריך. התוכנית מתוארת בדמות סולם עשוי שלבים-שלבם שרגלו מוצב ארצה וראשו מרקיע שחקים. משמתעוררת השאיפה בלב הילד לטפס ולעלות, שוב קשה לעצור בעדו. הישג אחד מכינו ומכשירו לקראת ההישג הבא אחריו. כך יכול מירוץ ההישגים להימשך שנים רבות, הרצפות הרפתקאות מרתקות של חיים במרחב של שדות, שרישומן נחרט עמוק בנפש הילד.

התכנית המקורית של באדן פאוואל הייתה מכוונת לגילאי 12-15 ומחולקת לשלוש דרגות יסוד, וכל אחת מהן הכילה כמה דרגות ביניים. הצופיות, שבאה לתת פורקן לדרישת הילד למעט חופש ועצמאות דוחפת אותו לרכוש ידע צופי בהתלהבות.

לקראת קבלת כל דרגה יש להוכיח שאכן הצופה ראוי לקבל את תואר הדרגה על ידי הכשרה מעשית (מבחני הצופיות המעשית) ועל ידי הכשרה עיונית חברתית.

מבחני מעבר הדרגה הם מבחני הקבלה לחברה הצופית, הם מבחני אומץ בהם מוכיח הצופה כי הוא ראוי ויכול לקבל את הדרגה הבאה.

לאור כל זאת,

- איך עלינו להתייחס ליום הצופה עם החניכים?
- מהי המטרה העיקרית של יום הצופה?
- מה תפקידה של הדרגה הניתנת לחניך?

